

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Ketabton.com

د حضرت محمد ﷺ د ژوند اړوند ۲۵۰ پوښتنې او ځوابونه

• د اهل سنتو له نظره •

مؤلف: محمد جمالزهي
ژباړن: نصير احمد مصلح
کال: ۱۳۹۶ ل

د حضرت محمد ﷺ د ژوند اړوند
٢٥٠ پوښتنې او ځوابونه

مؤلف: محمد جمالزهي

ژباړن: نصير احمد مصلح

کمپوز: نصير احمد مصلح

د پښتې ډېزاین: حسيب الرحمن ساحل

چاپ شمېر: ١٠٠٠ ټوکه

چاپ کال: ١٣٩٦ ل / ٢٠١٧ ز

چاپ وار: دويم

«ددې کتاب د هر ډول چاپ او خپرولو بشپړ حقوق يې له ژباړن سره خوندي دي»

پاملرنه: دا کتاب په وړيا توگه وپشل کېږي!

ډالۍ

د رسول الله ﷺ ټول امت ته!

«مصلح»

سريزه

د ژباړې په برخه کې دا زما لومړۍ هڅه ده، کتاب به کوچنی وي خو د لومړۍ ژباړې لپاره مناسب دی. کله چې په ښوونځي کې وم، نو تره مې (شبير احمد) راته دا کتاب راكړی و او راته يې ويلې وو چې د نبوي ﷺ سيرت د زده كړې لپاره دا كتاب يو اساس او بنسټ شمېرل كېږي.

دا كتاب د ښوونځيو زده كوونكو او د هغوی لپاره چې لايې تر اوسه نبوي ﷺ سيرت نه دی لوستی ډېر گټور اثر دی، ځکه چې ددې كتاب په لوستلو سره به لوستونكي د نبوي ﷺ سيرت د لويو كتابونو لکه (الرحيق المختوم) له لوستلو سره کومه ستونزه ونه لري.

د مفاهيمو او مطالبو د زده كړې لپاره يوه غوره طريقه دا ده چې پوښتنه مطرح شي او بيا پوښتنې ته ځواب وويل شي. په دې كتاب کې هم له همدې طريقې څخه کار اخيستل شوی دی. د نبوي ﷺ سيرت په هکله پوښتنې مطرح شوي دي او بيا ورته ځواب ورکړ شوی دی.

هيله ده چې د کوم هدف لپاره چې ما دا کتاب ژباړلی دی، هغه هدف ترلاسه کړم.

هېره دې نه وي چې د کتاب د چاپ لگښت يو مؤمن ورور په غاړه اخيستی. زه دوی ته د لوی خدای ﷻ څخه د اجر او ثواب غوښتنه کوم، خدای ﷻ د يې د لوی خدمت قبول کړي. امين

۷ | ۲۵۰ پوښتنې او ځوابونه

او همدار راز له نباغلي صفي الله ناصري څخه هم نړۍ مننه چې د تل په شان يې راسره د پښتو متن په اوډنه (اېډېټ) کې مرسته کړي او له گران دوست حنيف الله علم څخه هم بايد چې مننه وکړم، چې د تل په شان يې راسره د کتابونو په تخنيکي برخه کې نه سترې کېدونکي مرستې کړې، د دواړو دې کور ودان وي.

په درنښت

نصير احمد مصلح

د ننگرهار پوهنتون

musleeh.naseer@gmail.com

Facebook: Ah Naseer Musleeh

لومړۍ برخه

د حضرت محمد ﷺ د ژوند اړوند

۲۵۰ پوښتنې او ځوابونه

۱- پوښتنه: د رسول الله ﷺ نسب د پلار له طرفه بيان كړئ؟

۱- ځواب: محمد بن عبدالله بن عبدالمطلب بن هاشم بن عبد المناف بن قصي بن كلاب بن مره بن كعب بن لوي بن غالب بن فهر بن مالك بن نضر بن كنانه بن خزيمه بن مدرکه بن الياس بن مضر بن نزار بن معد بن عدنان.

۲- پوښتنه: د رسول الله ﷺ نسب د مور له طرفه بيان كړئ؟

۲- ځواب: محمد بن آمنه بنت وهب بن عبد مناف بن زهره بن كلاب بن مره.

۳- پوښتنه: رسول الله ﷺ په كوم كال كې دې نړۍ ته سترگې پرانيستې؟

۳- ځواب: دوشنبه ۱۲ ربيع الاول يا ۹ ربيع الاول چې د ۵۷۱ ز كال د اپريل ۲۲ سره سمون خوري.

۴- پوښتنه: رسول الله ﷺ په كوم ښار كې وزېږېد؟

۴- ځواب: د شعب بني هاشم د سوق الليل په محله كې وزېږېد-مکه مكرمه.

۵- پوښتنه: د رسول الله ﷺ په ولادت سره په نړۍ كې كومې پېښې رامنځته شوې؟

۵- ځواب: د ايوان كسرى كنگره ماته شوه، د فارس اور غلى شو، د «ساوه» سيند وچ شو او د آسمان په لوري روښنايي اوچته شوه.

۶- پوښتنه: په رسول الله ﷺ باندې چا «محمد» نوم كېښود؟

۶- ځواب: د هغه نيکه «عبدالمطلب»

۷- پوښتنه: ولې قريشو ته د «محمد ﷺ» نوم د تعجب وړ و؟

۱۱ | ۲۵۰ پوښتنې او ځوابونه

۷- ځواب: ځکه چې قریشو ته «محمد» یو نوی نوم و او د هغوی تر منځ بل کس په دې نامه نه و نومول شوی.

۸- پوښتنه: رسول الله ﷺ ته به چا د «احمد» نوم اخیستلو؟

۸- ځواب: د هغه مور «بي بي آمنې»

۹- پوښتنه: د رسول الله ﷺ د ولادت څخه وروسته عبدالمطلب څه وکړل؟

۹- ځواب: هغه یې کعبې شریفې ته بوتله، د خدای شکر یې ادا کړ او په هغه یې «محمد» نوم کېښود.

۱۰- پوښتنه: د رسول الله ﷺ نیکه «عبدالمطلب» ولې په هغه باندې «محمد» نوم کېښود؟

۱۰- ځواب: ځکه هغه غوښتل، ترڅو د ځمکې او اسمانونو اوسېدونکي د هغه ستاینه وکړي.

۱۱- پوښتنه: د رسول الله ﷺ لومړنی دایه (د شیدو ورکولو مور) څوک وه؟
۱۱- ځواب: «ثوبیه» د ابولهب وینځه (کنیزه).

۱۲- پوښتنه: وروسته له ثوبیه څخه څوک د رسول الله ﷺ دایه (د شیدو ورکولو مور) شوه؟

۱۲- ځواب: «حلیمه» د ابو ذویب سعديه لور.

۱۳- پوښتنه: حضرت حلیمه سعیده څو کاله د رسول الله ﷺ حضانت (شیدې ورکول) په غاړه درلودل؟

۱۳- ځواب: څلور کاله.

د حضرت محمد ﷺ د ژوند اړوند | ۱۲

۱۴- پوښتنه: وروسته له هغې چې حلیمه سعیده، رسول الله ﷺ ته شیدې ورکړې نو د هغه په ژوند کې کوم برکتونه راغلل؟

۱۴- ځواب: د هغې کمې شوې شیدې ډېرې شوې، له نورو بنحو څخه یې کاروان مخکې شو او مېرو یې ډېرې شیدې ورکولې.

۱۵- پوښتنه: رسول الله ﷺ څو کلن و چې پلار یې وفات شو؟

۱۵- ځواب: هغه وخت چې د مور په گېډه کې د دوو میاشتو په عمر و، پلار یې وفات شو.

۱۶- پوښتنه: رسول الله ﷺ په څو کلنۍ کې خپله مور له لاسه ورکړه؟

۱۶- ځواب: په ۶ کلنۍ کې.

۱۷- پوښتنه: رسول الله ﷺ څو کلن و چې نیکه یې (عبدالمطلب) وفات شو؟

۱۷- ځواب: په ۸ کلنۍ کې یې نیکه وفات شو.

۱۸- پوښتنه: وروسته له عبدالمطلب څخه، چا د رسول الله ﷺ پالنه پر غاړه واخیسته؟

۱۸- ځواب: د هغه تره (ابو طالب).

۱۹- پوښتنه: بي بي آمنه، د رسول الله ﷺ مور څرنگه وفات شوه؟

۱۹- ځواب: هغه وخت چې نیت یې درلود څو خپل د خاوند قبر ته، مدینې ته لاړه شي. نو کله چې د مدینې څخه را ستنه شوه، په لاره کې سخته ناروغه شوه او په «ابوا» نومې سیمه کې وفات شوه.

۱۳ | ۲۵۰ پوښتنې او ځوابونه

۲۰- پوښتنه: لومړۍ د شق الصدر (د سيني شلېدل) پېښه د رسول الله ﷺ په څو کلنۍ کې واقع شوه؟

۲۰- ځواب: په ۱۲ کلنۍ کې.

۲۱- پوښتنه: رسول الله ﷺ په څو کلنۍ کې د خپل تره سره د سوداگرۍ لپاره شام ته ولاړ؟

۲۱- ځواب: په ۱۲ کلنۍ کې.

۲۲- پوښتنه: په دغه سفر کې کومې پېښې رامنځته شوې؟

۲۲- ځواب: په دغه سفر کې يې له نامتو راهب چې «بحيرا» نومېده ليدنه وکړه او کله چې بحيرا دغه ماشوم وليد نو د پيغمبرۍ نښې يې پکې وليدلې او تره ته يې وويل چې د دې راتلونکي ډېر روښانه ده او دا به هماغه موعود (وعده کړ شوی) پيغمبر وي.

۲۳- پوښتنه: کله چې قریشو پرېکړه وکړه چې کعبه شريفه ودانه کړي نو په هغه وخت کې د رسول الله ﷺ عمر څو کاله و؟

۲۳- ځواب: ۳۵ کاله.

۲۴- پوښتنه: د کعبې د ودانولو په وخت کې کومه پېښه رامنځته شوه؟

۲۴- ځواب: د قریشو قبيلو د حجر الاسود د نصبولو پر سر شخړه وکړه او نږدې وه چې د يو بل وينې تويې کړي.

۲۵- پوښتنه: رسول الله ﷺ څنگه د دغې پېښې د رامنځته کېدو څخه مخنيوی وکړ؟

د حضرت محمد ﷺ د ژوند اړوند | ۱۴

۲۵- ځواب: رسول الله ﷺ حجر الاسود د يوه څادر په منځ کې کېښوده او ټولو ته يې امر وکړ چې د څادر غاړې ونيسي - او کله چې د لگولو ځای ته نږدې شول نو رسول الله ﷺ په خپلو لاسونو حجر الاسود ولگوله.

۲۶- پوښتنه: رسول الله ﷺ په ځوانۍ کې په کوم صفت باندې مشهور و؟

۲۶- ځواب: محمد امين.

۲۷- پوښتنه: رسول الله ﷺ د بعثت څخه مخکې په کوم شريعت باندې خدای تعالی ته عبادت کولو؟

۲۷- ځواب: هغه موحد^۱ و او د ابراهيم (عليه السلام) له شريعت څخه يې پيروي کوله.

۲۸- پوښتنه: د بعثت څخه مخکې، رسول الله ﷺ د عبادت کولو لپاره کوم ځای ته تللو؟

۲۸- ځواب: د «حرا» غار (سوري) ته.

۲۹- پوښتنه: رسول الله ﷺ څرنگه په پيغمبرۍ مبعوث شو؟

۲۹- ځواب: د تېرو عاداتو په اساس د عبادت لپاره به د حرا غار ته تللو، هلته يوه ورځ جبرائيل (عليه السلام) راغی، ورباندې يې سلام وچاوه، وروسته له سلام څخه يې رسول الله ﷺ ته وويل (ووايه)، رسول الله ﷺ ورته وويل (زه نه شم کولی چې ووايم)، خو ځله يې دا عمل تکرار کړ او هر ځل به جبرائيل (عليه السلام) هغه په غېږ کې ټينگولو.

^۱ موحد: (يکنا پرست، هغه څوک چې خدای ﷻ يو وگڼي او په هغه ايمان ولري) - ژباړن

۳۰- پوښتنه: رسول الله ﷺ د ځوانۍ په لومړۍ مرحله کې د چا سره تجارت کولو؟

۳۰- ځواب: له بي بي خديجې (رض) سره.

۳۱- پوښتنه: د لومړني سوداگريز (تجارتې) سفر څخه، څه موده وروسته رسول الله ﷺ د بي بي خديجې (رض) سره واده وکړ؟

۳۱- ځواب: دوې مياشتې او ۲۵ ورځې وروسته.

۳۲- پوښتنه: له رسول الله ﷺ څخه مخکې، کوم پيغمبر تېر شوی وه چې د رسالت دنده هم ورسپارل شوې وه؟

۳۲- ځواب: حضرت عیسی (عليه السلام).

۳۳- پوښتنه: رسول الله ﷺ د بعثت پر وخت څو کلن و؟

۳۳- ځواب: ۴۰ کلن و.

۳۴- پوښتنه: د بعثت له پېښې څخه وروسته رسول الله ﷺ څه وکړل؟

۳۴- ځواب: رسول الله ﷺ د حرا غار (سوري) څخه کور ته راغی او بي بي خديجې (رض) ته يې وفرمايل (ما پټ کړئ، ما پټ کړئ) او رامنځته شوې پېښه يې بي بي خديجې (رض) ته بيان کړه.

۳۵- پوښتنه: بي بي خديجې (رض) بيا څه وکړل؟

۳۵- ځواب: رسول الله ﷺ يې د «ورقه بن نوفل» خواته بوتله او هغه ته يې کيسه بيان کړه.

۳۶- پوښتنه: ورقه بن نوفل، رسول الله ﷺ ته څه وويل؟

۳۶- ځواب: ورځه بن نوفل ورته وويل: پر تا باندې جبرائيل نازل شوی او دا هماغه ملايکه ده چې پر موسی (عليه السلام) نازل شوې وه او ته په پيغمبرۍ باندې مبعوث شوی يې.

۳۷- پوښتنه: کومو کسانو په لومړي ځل په رسول الله ﷺ ايمان راوړ؟

۳۷- ځواب: ابوبکر صديق (رض)، علي (رض)، زيد بن حارث، بي بي خديجه (رض)، بلال....

۳۸- پوښتنه: څو کاله د رسول الله ﷺ دعوت پټ و؟

۳۸- ځواب: درې کاله (په خصوصي بڼه يې خلکو ته دعوت ورکولو).

۳۹- پوښتنه: د چا په کور کې به رسول الله ﷺ او د هغه ياران را غونډېدل؟

۳۹- ځواب: د «ارقم» په کور کې.

۴۰- پوښتنه: د اسلام د اخفا (پټه) دوره کې، رسول الله ﷺ او د هغه يارانو چېرته عبادت کاوه؟

۴۰- ځواب: هغوی به د مکې په درو کې د مشرکينو څخه پټ او لرې عبادت کاوه.

۴۱- پوښتنه: رسول الله ﷺ څه وخت خپل دعوت ښکاره پيل کړ؟

۴۱- ځواب: وروسته له هغه وخت څخه چې د مسلمانانو تعداد ۳۰ نفرو ته ورسېد، نو رسول الله ﷺ ته امر وشو ترڅو خپل دعوت ښکاره پيل کړي. (فاصدع بما تومر و اعرض عن المشرکين)

۴۲- پوښتنه: رسول الله ﷺ څنگه خپل دعوت پيل کړ؟

۴۲- ځواب: د قريشو ټولې قبيلې يې راغونډې کړې او د صفا په غر کې يې هغوی د اسلام دين او وحدانيت ته دعوت کړل.

۴۳- پوښتنه: ابو لهب څه عکس العمل وښود؟

۴۳- ځواب: چيغې يې وهلې او ويل يې چې (هلاک شې محمد)، مونږ دې همدې خبرو لپاره راغونډ کړي یوو؟

۴۴- پوښتنه: وروسته د اسلام له رانکاره کېدلو څخه مشرکينو څه وکړل؟

۴۴- ځواب: هغوی رسول الله ﷺ او يارانو ته يې څور او کړاو ورکړ.

۴۵- پوښتنه: د هغو کړاونو څخه چې مشرکينو به د رسول الله ﷺ يارانو ته ورکول، يوه واقعه بيان کړئ؟

۴۵- ځواب: د «اميه بن خلف» په نامه يو کس و، چې بلال حبشي— د هغه غلام و. بلال به يې هر وخت گرمې هوا ته راوړلو او په سينه به يې ورته گرمه تيره اېښوده او ورته به يې وويل چې: «يا د خدای ﷻ د عبادت څخه لاس واخله او يا به همداسې کړاو درکول کېږي.»

۴۶- پوښتنه: مشرکينو د رسول الله ﷺ تره ته څه وړاندیز وکړ؟

۴۶- ځواب: مشرکين د رسول الله ﷺ تره ته ورغلل او ورته يې وويل: «وراره دې زموږ خدايانو پسې ناجايزې وايي او موږ ته بې عقله او جاهلان وايي، که غواړي موږ ورته ښکلې نجونې ورکوو او که مال او شتمني غواړي هم يې ورته ورکولی شو.»

۴۷- پوښتنه: رسول الله ﷺ د هغوی په ځواب کې څه وویل؟

۴۷- ځواب: «رسول الله ﷺ وویل: په خدای مې دې قسم وي که لمر مې په ښي لاس او سپوږمۍ راته په کین (چپ) لاس راکړي، بیا به هم د خپل دعوت څخه لاسبری نشم.»

۴۸- پوښتنه: رسول الله ﷺ به د کومو فرصتونو څخه په گټه اخیستنه د دین دعوت کولو؟

۴۸- ځواب: کله چې به حجاج د محرم په میاشت کې مکې ته راتلل، بیا به یې هغوی ته د اسلام دعوت ورکولو.

۴۹- پوښتنه: هغه وخت چې د مشرکینو ځور او کړاو خپل اوج ته ورسېد، رسول الله ﷺ څه وکړل؟

۴۹- ځواب: «رسول الله ﷺ خپل دوستانو ته وفرمایل: له مکې څخه به حبشې ته هجرت وکړو، ځکه چې هلته یو عادل پادشاه حکومت کوي.»

۵۰- پوښتنه: حبشې ته څو کسانو هجرت وکړ؟

۵۰- ځواب: ۱۲ سړي او ۴ ښځې وې.

۵۱- پوښتنه: قريشو کوم کسان د مهاجرینو د تعقیب لپاره حبشې ته واستول؟

۵۱- ځواب: عبدالله د ابی ربیع زوی او عمرو د العاص زوی.

۵۲- پوښتنه: جعفر بن ابی طالب نجاشي ته څه وویل؟

۵۲- ځواب: مور یو جاهل او نادانه قوم وو، بت ته به مو سجده کوله، مرداره غوښه به مو خوړله، ناوړه کارونه به مو کول، صله رحم مو نه درلوده، نو

۱۹ | ۲۵۰ پوښتنې او ځوابونه

خدای ﷺ د مور څخه زموږ لپاره رسول واستولو چې امانت داری او صله
رحمی لپاره یې امر وکړ.

۵۳- پوښتنه: نجاشي له هغوی څخه څه وپوښتل؟

۵۳- ځواب: د حضرت مریم او عیسی (علیه السلام) په هکله یې پوښتنه وکړه.

۵۴- پوښتنه: جعفر بن ابی طالب څه وفرمایل؟

۵۴- ځواب: د سوره مریم څخه یې یوه برخه تلاوت کړه.

۵۵- پوښتنه: په اخر کې د حبشې پادشاه څه پرېکړه وکړه؟

۵۵- ځواب: هغه وژړل د مهاجرینو د ساتنې په اړه یې وویل: «په خدای ﷺ
قسم چې د سرو زور د غره په بدله کې به هم دوی چاته ونه سپارم.»

۵۶- پوښتنه: کله چې مشرکین د ټولو لارو څخه ناهیلې شول، نو څه یې
وکړل؟

۵۶- ځواب: سره متحد شول او تړون یې ولیکلو چې هر ډول اړیکې د

محمد ﷺ او بني هاشم سره منع دي. پېر او پلور او د هغوی سره واده کول،
دا ټول منع شول.

۵۷- پوښتنه: د مشرکانو په وړاندې ۷ هفتو څخه به کم وخت کې څومره
لوی حوادث رامخې ته شول؟

۵۷- ځواب: څلور لوی حوادث.

۵۸- پوښتنه: دغه محاصرې (کلا بندې) څو کاله دوام وکړ؟

۵۸- ځواب: درې کاله.

۵۹- پوښتنه: مسلمانانو کوم تکلیفونه په دغه کلونو کې وگالل؟

۵۹- ځواب: په هغوی باندې ډېره ولېره راغلې وه، د هغوی ماشومان د ولېرې له امله چينغې وهلې حتی تر دې پورې چې هغوی به د ونې له پانیو څخه خوراک کولو.

۶۰- پوښتنه: د رسول الله ﷺ او د هغه د یارانو اقتصادي محاصره (کلا بندي) څنگه پای ته ورسېده؟

۶۰- ځواب: رسول الله ﷺ ابو طالب ته خبر ورکړ، چې د قریشو تړون له منځه تللی او له «باسمک اللهم» څخه پرته بل کوم څه د تړون په متن کې نه دي پاتې. ابو طالب دغه خبر قریشو ته واستولو، قریشو چې کله له دغې کیسې څخه خبر شول نو وشرمېدل او دغه ظالمانه تړون پای ته ورسېد.

۶۱- پوښتنه: په کوم کال کې، ابو طالب او بي بي خديجه (رض) وفات شول؟

۶۱- ځواب: د بعثت په لسم کال.

۶۲- پوښتنه: دغه پېښې په رسول الله ﷺ څه اغېز وکړ؟

۶۲- ځواب: رسول الله ﷺ تر ټولو لوی ملاتړي له لاسه ورکړل. ځکه بي بي خديجه (رض) د رسول الله ﷺ لپاره د درد تسکین وه او رسول الله ﷺ دغه کال د عام الحزن (د خپگان کال) په نوم ونومولو.

۶۳- پوښتنه: رسول الله ﷺ ولې طایف ته ولاړ؟

۶۳- ځواب: ترڅو خلک د خدای جل جلاله عبادت ته دعوت کړي.

۶۴- پوښتنه: د طایف خلکو د رسول الله ﷺ څخه څنگه استقبال وکړ؟

۲۱ | ۲۵۰ پوښتنې او ځوابونه

۶۴- ځواب: هغوی نه یوازې دا چې د رسول الله ﷺ دعوت یې قبول نه کړ، بلکې ماشومان یې ورپسې واستول ترڅو رسول الله ﷺ په کاینو وولي او رسول الله ﷺ یې زخمي کړ، حتی کلوشې یې له وینو ډکې وې.

۶۵- پوښتنه: آیا د طایف څخه کوم څوک مسلمان شو؟

۶۵- ځواب: د «عداس» په نامه یو مسیحي غلام و، چې د عتبه او شیبه باغوان هم و مسلمان شو.

۶۶- پوښتنه: په کوم کال کې د معراج پېښه رامنځته شوه؟

۶۶- ځواب: د نبوت په ۱۱ کال.

۶۷- پوښتنه: د رسول الله ﷺ د معراج له سفر څخه په لنډه توګه یادونه وکړئ؟

۶۷- ځواب: د رجب په ۲۷ د بعثت په یوولسم کال. جبرائیل (علیه السلام) په نوراني څېره او پر براق (ځلېدونکې کرښه) باندې سواره وه او په نیمه شپه کې د رسول الله ﷺ کور ته راغله او هغه یې د خوب څخه وینس کړ او د مسجد الحرام په لوري لاړل او هلته یې د رسول الله ﷺ مبارکه سینه یله کړه او زړه یې ورته په زمزم اوبو ومینځلو. هغوی په براق (ځلېدونکې کرښه) باندې سواره ول او له مسجد الحرام څخه مسجد الاقصی ته ولاړل او له هغه ځای څخه یې د آسمانونو په طرف سفر وکړ.

۶۸- پوښتنه: رسول الله ﷺ کوم دلایل د خپل معراج د سفر د اثبات لپاره خلکو ته وړاندې کړل؟

۶۸- ځواب: هغوی چې بیت المقدس یې لیدلی و د بیت المقدس د دروازو او پنډرو څخه یې ورنه پوښتنه وکړه او رسول الله ﷺ ورته په سمه توګه

ځواب ورکړ او ویې فرمایل: «په لاره کې مې د یوې قبیلې (تېر) کاروان ولید. چې یو خر پر اوبن د هغوی څخه مخکې په حرکت کې و او درې ورځې وروسته به مکې ته راوړسېږي. یو اوبن د قریشو څخه ورک شوی و او رسول الله ﷺ ورته په دې توګه د هغه اوبن دقیق آدرس ورکړ.»

۶۹- پوښتنه: په لومړي ځل چا د رسول الله ﷺ دغه سفر تائید کړ؟

۶۹- ځواب: حضرت ابوبکر صدیق (رض)

۷۰- پوښتنه: رسول الله ﷺ د معراج له سفر څخه کومه ډالۍ خپل امت ته راوړه؟

۷۰- ځواب: پنځه وخته لمونځ، د سوره بقره آخري ایتونه او له شرک پرته د ګناهونو بښل.

۷۱- پوښتنه: د «لومړۍ عقبه تړون» کوم تړون ته ویل کېږي؟

۷۱- ځواب: رسول الله ﷺ به د حج په وخت کې خلکو ته دعوت ورکولو، په همدې وخت کې شپږ تنه چې د مدینې اوسېدونکي وو، رسول الله ﷺ سره د عقبه سیمې سره نږدې ملاقات وکړل او رسول الله ﷺ سره یې تړون وکړ چې خدای جل جلاله سره به شرک نه کوي او ناوړه اعمال به نه ترسره کوي. چې همدا تړون د عقبه تړون په نامه یادېږي.

۷۲- پوښتنه: د «عقبه دویم تړون» کوم تړون دی؟

۷۲- ځواب: د بعثت په ۱۳ کال کې چې د حج مراسمو ته نږدې وخت و، ۷۵ تنه چې د مدینې مسلمانان وو له رسول الله ﷺ سره یې په پټه توګه د عقبه په سیمه کې لیدنه وکړه. رسول الله ﷺ د هغوی له منځه ۱۲ تنه وټاکل او

۲۳ | ۲۵۰ پوښتنې او ځوابونه

ورته يې وفرمايل: «چې کله خپل قومونو ته ورسېدلې نو هغوی به اسلام ته دعوت کړي.»

۷۳- پوښتنه: کله چې مشرکینو ولیدل چې د مسلمانانو شمېر ورځ تر بلې په ډېرېدو دی، نو هغوی څه وکړل؟

۷۳- ځواب: هغوی پرېکړه وکړه ترڅو د مسلمانانو رهبر (رسول الله ﷺ) له منځه یوسي.

۷۴- پوښتنه: په کوم ځای کې يې پرېکړه وکړه؟

۷۴- ځواب: هغوی په (دار الندوه) کې سره مشوره وکړه.

۷۵- پوښتنه: ابو جهل څه وړاندیز ورکړ؟

۷۵- ځواب: هغه وویل: «له هر ټبر (قبیلې) څخه به یو تکړه ځوان وټاکو او د شپې له خوا به ورباندې حمله وکړي او هغه به له منځه یوسي.»

۷۶- پوښتنه: رسول الله ﷺ څنگه له دې توطیې څخه خبر شو؟

۷۶- ځواب: د جبرئیل (علیه السلام) د وحیې په ذریعه.

۷۷- پوښتنه: رسول الله ﷺ د دغه توطیې سره د مقابلي په خاطر څه وکړل؟

۷۷- ځواب: رسول الله ﷺ پرېکړه وکړه ترڅو مدینې ته هجرت وکړي.

۷۸- پوښتنه: کله چې رسول الله ﷺ غوښتل د خپل کور څخه بهر شي نو ویې لیدل چې مشرکین د هغې د کور دروازې سره راټول شوي دي، نو څه یې وکړل؟

۷۸- ځواب: د خاورې څخه يې يو موتی راواخيست او د مشرکينو په لوري يې وشيندلې او هغوی رسول الله ﷺ ونه ليد.

۷۹- پوښتنه: رسول الله ﷺ سره چا مهاجرت وکړ؟

۷۹- ځواب: حضرت ابوبکر صدیق (رض)

۸۰- پوښتنه: کله چې مشرکين د رسول الله ﷺ د وتلو څخه باخبره شول، نو څه يې وکړل؟

۸۰- ځواب: د رسول الله ﷺ او ابوبکر صدیق (رض) په لټه کې شول او د مدينې په ټولو لارو کې يې څارونکي وگمارل او همدارنگه يې يوه ډله خلک د هغوی د پښو د نښو د پېژندلو لپاره وټاکل .

۸۱- پوښتنه: رسول الله ﷺ او ابوبکر صدیق (رض) په کومه نېټه د «قبا» ځای ته ورسېدل؟

۸۱- ځواب: د دوشنبې په ورځ، د ربیع الاول په ۱۲مه.

۸۲- پوښتنه: رسول الله ﷺ او ابوبکر صدیق (رض) په کومه نېټه مدينې ته ورسېدل؟

۸۲- ځواب: د جمعې ورځ، وروسته د جمعې لمونځ څخه د مدينې په لوري روان شول.

۸۳- پوښتنه: د مدينې خلکو د رسول الله ﷺ څخه څنگه استقبال وکړ؟

۸۳- ځواب: هغوی خوښي څرگنده کړه او په نغمو يې د رسول الله ﷺ څخه استقبال وکړ.

۸۴- پوښتنه: رسول الله ﷺ په څو غزاگانو کې برخه واخيسته؟

۸۴- ځواب: ۲۷ غزاگانو کې.

۸۵- پوښتنه: د رسول الله ﷺ لومړۍ غزوه کومه یوه وه؟

۸۵- ځواب: د بدر غزوه، چې خدای جلّ و علاّ د هغه څخه د «الفرقان» په نامه یادونه کړې ده.

۸۶- پوښتنه: د مشرکینو د مشرانو څخه کوم کس په دې غزوه کې مړ شو؟

۸۶- ځواب: ابو جهل، د دوه انصار ځوانانو په وسیله.

۸۷- پوښتنه: د مسلمانانو د شهیدانو شمېر او د کفارو د وژل شوو شمېر په دغه غزوه کې څو تنه ول؟

۸۷- ځواب: ۱۴ مسلمانان شهیدان او ۷۰ کفار ووژل شول.

۸۸- پوښتنه: رسول الله ﷺ د بدر د غزوي د نیول شوو کسانو په هکله څه امر وکړ؟

۸۸- ځواب: هغه وفرمایل: «د هغوی سره ښه سلوک کوئ او هغه څه چې تاسو یې خورئ دوی ته هم ورکړئ.»

۸۹- پوښتنه: بلاخره د رسول الله ﷺ پر پکړه د دغو نیول شوو کسانو په هکله څه وه؟

۸۹- ځواب: هر څوک چې لس تنو مسلمانانو ته سواد ور زده کړي آزاد به شي او د نورو څخه د هغوی د توان مطابق فدیة واخیستل شي او آزاد دې شي.

۹۰- پوښتنه: د احد غزوه په کوم کال کې رامنځته شوه؟

۹۰- ځواب: د هجرت په پنځم کال، شوال میاشت.

۹۱- پوښتنه: په دغه غزوه کې «عبدالله بن ابی منافق» څه وکړل؟

۹۱- ځواب: په یوې پلمې سره یې د مسلمانانو له لښکر څخه ۳۰۰ تنه جدا کړل او بېرته راوگرځېدل.

۹۲- پوښتنه: د احد د غزوه پایله څنګه شوه؟

۹۲- ځواب: لومړی مسلمانان د ډګر بریالي وو، اما هغه ډله چې رسول الله ﷺ هغوی ته دنده ورکړې وه ترڅو د غره ساتنه وکړي، هغوی له غره څخه راښکته شوي ول او دښمن د شا له طرفه په مسلمانانو برید وکړ او ډېری مسلمانان شهیدان شول.

۹۳- پوښتنه: پر رسول الله ﷺ په دغه غزوه کې څه تېر شول؟

۹۳- ځواب: رسول الله ﷺ پکې سخت تپي شو، عقبه بن ابی وقاص د رسول الله ﷺ طرف ته یوه تیره ور وار کړه چې د رسول الله ﷺ یو مبارک غاښ پرې شهید شو او مبارکه شونډه یې زخمي شوه. عبدالله بن قمیة پر رسول الله ﷺ حمله وکړه او د اوسپنې دوه حلقې د رسول الله ﷺ مبارک مخ کې لارې.

۹۴- پوښتنه: د احد په غزوه کې مشرکینو کومه شایعه خپره کړه؟

۹۴- ځواب: د رسول الله ﷺ د شهادت.

۹۵- پوښتنه: د احد په غزوه کې څو تنه مسلمانان شهیدان شول؟

۹۵- ځواب: ۷۰ تنه.

۲۷ | ۲۵۰ پوښتنې او ځوابونه

۹۶- پوښتنه: کله چې رسول الله ﷺ خپل تره «حمزه» د رېړونې په حالت کې ولید، څه یې ورته وفرمایل؟

۹۶- ځواب: که ستا د خور «صفیې» غم راسره نه وی، ما په همدې حالت پرېښودلې ترڅو مرغۍ او وحشي حیواناتو خوړلی وی او په ورځ د قیامت به د هغوی له خپتو څخه را پیدا شوی وي.

۹۷- پوښتنه: په کومه غزوه کې منافقینو د «افک» کیسه جوړه کړې وه؟

۹۷- ځواب: د (بني مصطلق) په غزوه کې.

۹۸- پوښتنه: د رسول الله ﷺ بنځه «عایشه (رض)» څنگه له دې تهمت څخه پاکه ثابته شوه؟

۹۸- ځواب: د قرآن مجید د آیتونو په نازل کېدو سره (سوره نور)

۹۹- پوښتنه: کله چې ابو سفیان د احد په غزوه کې چيغې وهلې (ژوندی د وي هبل، ژوندی د وي هبل) رسول الله ﷺ حضرت عمر (رض) ته څه امر وکړ؟

۹۹- ځواب: د هغه په ځواب کې ووايه (الله اعلى و اجل)، خدای لوی او پیاوړی دی.

۱۰۰- پوښتنه: په کومه غزوه کې «جویریة» نیول شوه او وروسته بیا رسول الله ﷺ هغه واخیسته او آزاده یې کړه او بیا یې هغه سره واده وکړ؟

۱۰۰- ځواب: د (بني مصطلق) په غزوه کې.

۱۰۱- پوښتنه: کله چې د جویریة پلار په خپلې لور پسې راغی، نو رسول الله ﷺ څه وفرمایل؟

۱۰۱ - خواب: رسول الله ﷺ جویریه ته اختیار ورکړ، که غواړې نو کولی شې چې خپل د پلار سره لاړه شې، خو جویریه وویل چې زه غواړم رسول الله ﷺ سره واوسم.

۱۰۲ - پوښتنه: د خندق غزوه څنگه رامنځته شوه؟

۱۰۲ - خواب: کله چې رسول الله ﷺ د تړون څخه سر غړوونکي يهودان له مدینې څخه وایستل، هغوی د مشرکینو په وسیله په توطیو لاس پورې کړ، ډلې یې جوړې کړې او د مدینې په لوري یې حرکت وکړ.

۱۰۳ - پوښتنه: رسول الله ﷺ ددې لپاره چې له هغوی سره مقابله وکړي په کومې حلالرې یې فکر وکړ؟

۱۰۳ - خواب: رسول الله ﷺ ډېر ژر خپل یاران له دې حملې څخه خبر کړل او حضرت سلیمان وړاندیز وکړ خو د مدینې څخه یو لوی خندق (کنده) وایستل شي او کفار د دغې خندق (کندي) تر شا معطل شي. رسول الله ﷺ دا مشوره ومنله او یو لوی خندق یې وایستلو.

۱۰۴ - پوښتنه: ددې غزوي پایله څنگه شوه؟

۱۰۴ - خواب: د نعيم بن مسعود په مرسته د هغوی ترمنځ بېلتون رامنځته شو او د خدای جل جلاله په مرسته یو لوی طوفان راغی او د هغوی ټول وسایل له منځه ولاړل او هغوی سره بېل شول.

۱۰۵ - پوښتنه: په کومه غزوه کې مشرکینو پرېکړه وکړه چې د کور له بام څخه به، په رسول الله ﷺ لویه ډبره راغورځوي، خو رسول الله ﷺ شهید کړي؟

۱۰۵ - خواب: د بنو نضیر په غزوه کې او رسول الله ﷺ د وحیې په ذریعه له دې توطیې (دسیسې) څخه خبر شو.

۱۰۶- پوښتنه: رسول الله ﷺ د بنو نضير يهودانو سره څه معامله وکړه؟

۱۰۶- ځواب: وروسته له ماتې څخه، رسول الله ﷺ هغوی ته فرصت ورکړ خو خپلې ښځې او اولادونه دې ورسره واخلي او هر چېرته چې غواړي لاړ دې شي.

۱۰۷- پوښتنه: (صلح حدیبیه) څنگه منځته راغله؟

۱۰۷- ځواب: یوه شپه رسول الله ﷺ خوب ولید چې له خپلو یارانو سره مکې ته راغلی او د حج مراسم ترسره کوي، نو همدا وو چې رسول الله ﷺ پرېکړه وکړه چې همدا کال به د حج مراسم ته ورځو. په لاره کې رسول الله ﷺ ته پیغام راغی چې قریشو پرېکړه کړې ده چې مکې ته د رسول الله ﷺ د راتګ مخنیوی وکړي، رسول الله ﷺ د حدیبې په سیمه کې ودرېدلو او یو استازی یې قریشو ته واستولو ترڅو هغوی ته ووايي چې موږ د حج کولو نیت لرو.

۱۰۸- پوښتنه: کوم کس د رسول الله ﷺ استازی وټاکل شو او په اخر کې څه وشول؟

۱۰۸- ځواب: حضرت عثمان (رض) د رسول الله ﷺ استازی وټاکل شو او کله چې قریشو ته ورغی نو هغوی د حضرت عثمان (رض) د بېرته راتګ مخنیوي وکړ. د مسلمانانو تر منځ داسې شایعات رامنځته شول چې حضرت عثمان (رض) په شهادت رسېدلی. رسول الله ﷺ د صحابه و څخه بیعت واخیستلو ترڅو د حضرت عثمان (رض) د وینې بدلنه لکه مشرکینو څخه واخلي. نو بلاخره د دواړو خواو تر منځ مصلحت وشو او د ۱۰ کالو لپاره سوله وشوه.

د حضرت محمد ﷺ د ژوند اړوند | ۳۰

۱۰۹- پوښتنه: کوم کس وروسته د خيبر له فتحې څخه رسول الله ﷺ ته زهر ورکړل؟

۱۰۹- ځواب: زينب بنت حارث، خو رسول الله ﷺ د وحیې په ذریعه خبر ترلاسه کړ.

۱۱۰- پوښتنه: د بدر غزوې څپوښي (علم برداران) څوک وو؟

۱۱۰- ځواب: معصب بن عمير، علی بن ابی طالب او سعد بن معاذ.

۱۱۱- پوښتنه: د دومه الجندل غزوه څنگه پېښه شوه؟

۱۱۱- ځواب: «دومه الجندل» دمشق سره نږدې یو ښار و. کله چې مسلمانان له دغې لارې څخه سوداګرۍ (تجارت) ته تلل، نو مشرکینو به مسلمانان ځورول او د مسلمانانو مالونه به یې هم تالا او لوټ کول او کله به یې هم مسلمانان وژل. کله چې رسول الله ﷺ خبر شو چې هغوی نیت لري ترڅو په مدینې باندې حمله وکړي نو رسول الله ﷺ مخکې د هغوی د حرکت څخه د صحابه و لښکر سره په هغوی حمله وکړه او بريالیتوب د اسلامي لښکر په نصیب شو.

۱۱۲- پوښتنه: د رسول الله ﷺ اخري غزوه کومه وه؟

۱۱۲- ځواب: د تبوک غزوه، د هجرت په نهم کال د رجب په میاشت کې پېښه شوه.

۱۱۳- پوښتنه: کله چې رسول الله ﷺ مکه فتح کړه نو څه یې وکړل؟

۱۱۳- ځواب: د عمومي عفو (بښنې) اعلان یې وکړ.

۲۵۰ | ۳۱ پوښتنې او ځوابونه

۱۱۴- پوښتنه: رسول الله ﷺ د مکې له فتح وروسته په څه ډول دې ښار ته راننوت؟

۱۱۴- ځواب: ډېر په متواضع ډول سره، سر مبارک يې د خدای جل جلاله په لوري تیت کړی و او د فتح سوره يې تلاوت کوله.

۱۱۵- پوښتنه: مکه مکرمه په کومه نېټه فتح شوه؟

۱۱۵- ځواب: د هجرت په اتم کال، د روژې په ۲۰ د جمعې ورځې په سهار.

۱۱۶- پوښتنه: رسول الله ﷺ وروسته د مکې له فتح څخه لومړی کوم کار ترسره کړ؟

۱۱۶- ځواب: له بتانو څخه د حرم شریف پاک کول او د مشرکینو له شعایرو څخه.

۱۱۷- پوښتنه: رسول الله ﷺ د کعبې شریفې کیلي چا ته ورکړه؟

۱۱۷- ځواب: عثمان بن طلحه ته.

۱۱۸- پوښتنه: د مکې اوسېدونکي د رسول الله ﷺ په راتگ سره څه احساس درلود؟

۱۱۸- ځواب: د مکې اوسېدونکي وپېرېدل، ځکه چې هغوی فکر کولو هغه وخت چې دوی به رسول الله ﷺ ته ازار او کړاو ورکاوه نو رسول الله ﷺ به له دوی څخه غچ واخلي.

۱۱۹- پوښتنه: رسول الله ﷺ د مکې اوسېدونکو سره څنگه رویه وکړه؟

۱۱۹- ځواب: رسول الله ﷺ وفرمايل: ((نن ورځ هماغه خبره كوم چې يوسف خپلو ورونيو ته كړې وه؛ نن ورځ هېڅ ملامت نشته او هېڅ ډول پوښتنه كول هم نشته، ځي تاسو آزاد ياست))

۱۲۰- پوښتنه: د رسول الله ﷺ كسب و كار له بعثت څخه مخكې بيان كړئ؟

۱۲۰- ځواب: په ماشومتوب كې د پسانو شپون و او په ځوانۍ كې يې سوداگري (تجارت) كولو.

۱۲۱- پوښتنه: د رسول الله ﷺ ظاهري ښكلاوې بيان كړئ؟

۱۲۱- ځواب: د مخ مبارك رنگ يې سپين او سور ته نږدې و، قد يې ميانه (برابر) او وپښته يې تور او سترگې يې زيرې وې، ښه بدن يې درلود او نوراني و.

۱۲۲- پوښتنه: حضرت ابراهيم (عليه السلام) كومه دعا كړې وه؟

۱۲۲- ځواب: ((رينا وابعث فيهم رسولا منهم))

۱۲۳- پوښتنه: رسول الله ﷺ له كومې قبيلې (ټبر) څخه و؟

۱۲۳- ځواب: د هاشمي له قبيلې (ټبر) څخه و.

۱۲۴- پوښتنه: د رسول الله ﷺ موحد نيکه (جد) څوک و؟

۱۲۴- ځواب: حضرت ابراهيم (عليه السلام)

۱۲۵- پوښتنه: رسول الله ﷺ د عربو جاهليت په وخت كې په كوم تړون كې گډون كړی و چې د اسلام په وخت كې يې وفرمايل: ((ما په دې تړون

۲۵۰ | ۳۳ پوښتنې او ځوابونه

کې ونډه واخيسته، که په اسلام کې هم يو داسې تړون ته دعوت شم، قبلوم يې.»

۱۲۵- ځواب: د «حلف الفضول» تړون.

۱۲۶- پوښتنه: د «حلف الفضول» تړون، څه ډول تړون و؟

۱۲۶- ځواب: ددې تړون علت دا و چې: يو سړی خپل مالونه له يمن څخه مکې ته يوړل، په مکې کې يو بل سړی دا مالونه واخيستل خو ددې توکو پيسې يې ورنه کړې. د مال خاوند د مکې له اوسېدونکو څخه مرسته وغوښتله. د مکې له اوسېدونکو څخه هم يوه ډله د «ابن جدعان» په کور کې سره راټول شول او يو تړون يې وتړلو ترڅو د مظلوم حق له ظالم څخه واخيستل شي.

۱۲۷- پوښتنه: له هغه څور او کړاونو څخه چې مشرکينو به رسول الله ﷺ ته ورکول، په لنډه توگه يادونه وکړئ؟

۱۲۷- ځواب: يوه ورځ رسول الله ﷺ په جومات کې د سجدي په حالت کې و، چې «عقبه بن ابي معيط» د رسول الله ﷺ په شاه باندې د اوبښ مرداره پرده واچوله. بيا بي بي فاطمې هغه د رسول الله ﷺ له شاه څخه لرې کړه.

۱۲۸- پوښتنه: د رسول الله ﷺ له ظاهري خصلتونو او څېرې څخه، يو څو ځانگړني ذکر کړئ؟

۱۲۸- ځواب: هغه له هر پلوه د نقص (کمی) څخه مبرا (پاک) و، په خلکو کې بنایسته سړی و، مبارک رنگ يې سپين او روښانه و، تندي يې پراخه او

وروخې يې نړۍ وې، باڼه يې لوی، سترگې يې غټې او تورې وې، پوزه يې
برابره وه، ږيره يې ډېره او وجود يې ښه و، قد يې متوسط خو لوړ ته نږدې و.

۱۲۹- پوښتنه: د رسول الله ﷺ د ښوونې او روزنې استاد څوک و؟

۱۲۹- ځواب: رسول الله ﷺ په مستقیمه توګه د خدای جلّ تعالی له لوري
روزل شوی و. (فادبنی فأحسن تأدیبی)

۱۳۰- پوښتنه: هغه آیت چې د رسول الله ﷺ د اخلاقو ستاینه کوي، ذکر
کړئ؟

۱۳۰- ځواب: ((وانک لعلی خلق عظیم))

۱۳۱- پوښتنه: د رسول الله ﷺ اخلاق په کور کې څنګه وو؟

۱۳۱- ځواب: حضرت انس (رض) فرمایي: ((ما داسې څوک نه دي لیدلي
چې د رسول الله ﷺ په شان د خپلې کورنۍ سره په ښو اخلاقو چلند
وکړي.))

۱۳۲- پوښتنه: رسول الله ﷺ په کوم کال کې د اختر لومړنی لمونځ ادا کړ؟

۱۳۲- ځواب: د شوال په لومړۍ نېټه، دویم هجري کال.

۱۳۳- پوښتنه: د رسول الله ﷺ یو حدیث ذکر کړئ؟

۱۳۳- ځواب: د هغه کس لپاره چې د خلکو ترمنځ د سولې هڅه کوي او د
خیر خبره کوي، دروغجن نه ویل کېږي. (متفق علیه)

۱۳۴- پوښتنه: د رسول الله ﷺ له معجزاتو څخه یوه لویه معجزه ذکر
کړئ؟

۲۵۰ | ۳۵ پوښتنې او ځوابونه

۱۳۴ - ځواب: د رسول الله ﷺ تر ټولو لويه او عظيمه معجزه د الله جل جلاله كتاب «قرآن کریم» دی، چې تر اوسه هم شته او وروسته له څو پېړيو بيا هم پکې هېڅ بدلون نه دی راغلی.

۱۳۵ - پوښتنه: د رسول الله ﷺ بله معجزه هم بيان کړئ؟

۱۳۵ - ځواب: کله چې مشرکينو غوښتل چې رسول الله ﷺ ورته خپل نبوت ثابت کړي، نو د رسول الله ﷺ څخه يې وغوښتل چې سپورمې په منځ کې نيمه کړي او رسول الله ﷺ هم د خپلې گوتې په اشارې سره سپورمې په منځ نيمه کړه او بېرته خپل لومړي حالت ته راغله.

۱۳۶ - پوښتنه: د رسول الله ﷺ ملگرو ته کوم نوم اخيستل کېږي؟

۱۳۶ - ځواب: صحابه

۱۳۷ - پوښتنه: رسول الله ﷺ د خپلو صحابو (ملگرو) په هکله څه فرمايلي دي؟

۱۳۷ - ځواب: زما صحابه، لکه د آسمان ستوري، چې هر يو پسې اقتدا وکړي نو هدايت به ومومي.

۱۳۸ - پوښتنه: د رسول الله ﷺ له نومونو څخه يو څو ذکر کړئ؟

۱۳۸ - ځواب: محمد، احمد، الماحي، الحاشر، العاقب، المقضي، ....

۱۳۹ - پوښتنه: د رسول الله ﷺ د سيرت په هکله د ځينو کتابونو نومونه وواياست؟

۱۳۹ - ځواب: نبي رحمت، سيرة النبي، سيره ابن هشام، رحيق المختوم.

۱۴۰- پوښتنه: د رسول الله ﷺ له تورې څخه د درېيو تورو نومونه وواياست؟

۱۴۰- ځواب: صمصامه توره، غضب توره او رسوب توره.

۱۴۱- پوښتنه: د رسول الله ﷺ ساتونکي څوک وو؟

۱۴۱- ځواب: زبير بن عوام، حضرت بلال، سعد بن معاذ، ابو ايوب انصاري، سعد بن ابې وقاص، عباد بن بشير.

۱۴۲- پوښتنه: ولې رسول الله ﷺ ته «خاتم النبيين» وايي؟

۱۴۲- ځواب: ځکه چې وروسته له رسول الله ﷺ څخه به بل پيغمبر تر قيامته پورې رانشي او خپله رسول الله ﷺ هم فرمايلي دي: ((زه تر ټولو وروستی پيغمبر يم، وروسته له ما څخه بل پيغمبر نشته.))

۱۴۳- پوښتنه: کوم ښار په «مدینه النبي» باندې مشهوره دی؟

۱۴۳- ځواب: مدینه منوره.

۱۴۴- پوښتنه: رسول الله ﷺ د خپل ښار د فضيلت په هکله څه ويلي دي؟

۱۴۴- ځواب: رسول الله ﷺ فرمايلي دي: ((څوک چې په مدینه منوره کې مړ شي نو د قيامت په ورځ به زه د هغې شفاعت کوم.)) ابن ماجه.

۱۴۵- پوښتنه: رسول الله ﷺ څو نېزې درلودې؟

۱۴۵- ځواب: درې دانې: رمح، مټوي او مټني.

۱۴۶- پوښتنه: د رسول الله ﷺ يوه بله معجزه هم بيان کړئ؟

۲۷ | ۲۵۰ پوښتنې او ځوابونه

۱۴۶- ځواب: يو صحابه وفرمايل: «د خندق له جگړې وروسته، په کور کې مې لږ اوربشي درلودې او هغه مې اوږه کړل او يو پسه مې هم قرباني کړ. کله چې رسول الله ﷺ د خپلو ټولو يارانو سره له خندق جگړې څخه راستون شو، نو هغوی ټولو ښه ډوډی وخورله او بيا هم ديگ ډک و.»

۱۴۷- پوښتنه: مسجد النبي څه فضيلت لري؟

۱۴۷- ځواب: رسول الله ﷺ فرمايلي دي: ((زما په جومات کې لمونځ کول په زر هاوو واري غوره دی له نورو مساجدو څخه، مگر مسجد الحرام)).

۱۴۸- پوښتنه: په مسجد النبي کې تر ټولو غوره ځای کوم يو دی؟

۱۴۸- ځواب: رياض الجنه (د رسول الله ﷺ له منبر څخه تر روضې مبارک پورې)

۱۴۹- پوښتنه: د رسول الله ﷺ يو حديث ذکر کړئ؟

۱۴۹- ځواب: رسول الله ﷺ فرمايلي دي: ((ستاسو څخه تر ټولو غوره هغه څوک دی چې خپلې کورنۍ سره ښه چلند وکړي، او زه ستاسو څخه تر ټولو غوره يم نسبت خپلې کورنۍ ته.))

۱۵۰- پوښتنه: د رسول الله ﷺ هغه حديث ذکر کړئ چې په هغه کې بې د فارسي ژبې کلمات هم کارولي وي؟

۱۵۰- ځواب: ابو هريره فرمايې: ((گېډې مې درد کولو، رسول الله ﷺ په لاره تېرېدلو او ويې فرمايل: اشتيکيت درد، اشتيکيت درد. ای ابو هريره له درد څخه پازاب يې؟)) مسند احمد ۴۰۳/۲

۱۵۱- پوښتنه: د رسول الله ﷺ يو شعر ذکر کړئ؟

۱۵۱- ځواب: د حنين په ورځ يې داسې وفرمايل:

((انا النبي لا كذب انا ابن عبدالمطلب))

۱۵۲- پوښتنه: وروسته له هغې چې رسول الله ﷺ د شعب ابې طالب څخه بهر شو، د ژوند سخته ورځ يې کومه يوه وه؟

۱۵۲- ځواب: د تره او مېرمنې مړينه يې (ابوطالب او خديجه)

۱۵۳- پوښتنه: (عالم الحزن) کوم کال ته ويل کېږي؟

۱۵۳- ځواب: د بعثت لسم کال ته، چې په دې کال کې د رسول الله ﷺ د ژوند دوه لوی ملاتړي وفات شول؛ ابوطالب او بي بي خديجه (رض).

۱۵۴- پوښتنه: د ابوطالب له مړينې څخه څو ورځې وروسته بي بي خديجه (رض) وفات شوه؟

۱۵۴- ځواب: درې ورځې وروسته يا درې مياشتې وروسته.

(ژباړن: د نظر اختلاف شتون لري)

۱۵۵- پوښتنه: د احد له غزوي څخه وروسته کوم کس د رسول الله ﷺ د ترور نيت درلود؟

۱۵۵- ځواب: «دعثور» په نامه کس و.

۱۵۶- پوښتنه: په څه ډول يې د رسول الله ﷺ د ترور پلان درلود؟

۱۵۶- ځواب: رسول الله ﷺ د يوې ونې لاندې غوښتل ويده شي، ناڅاپه يو له مشرکينو څخه په رسول الله ﷺ بريد وکړ، کله چې يې د رسول الله ﷺ وېره وليده نو توره يې له لاس څخه ولوېده. رسول الله ﷺ ورته

۳۹ | ۲۵۰ پوښتنې او ځوابونه

و فرماییل: له تاسو سره څه معامله وکړم؟ هغه وویل: ته د خدای پیغمبر یې . رسول الله ﷺ هم هغه عفوہ کړ.

۱۵۷- پوښتنه: رسول الله ﷺ د نړۍ کومو باچاهانو ته بلنلیکونه واستول او هغوی یې اسلام ته دعوت کړل؟

۱۵۷- ځواب: هرقل د روم باچا، مقوقین د مصر- باچا، خسرو پرویز د ایران باچاه، نجاشي د حبشي باچاه او ...

۱۵۸- پوښتنه: د ایران باچا د رسول الله ﷺ د لیک په تړاو څه عکس العمل وښود؟

۱۵۸- ځواب: د رسول الله ﷺ لیک یې خیرې کړ او ویې ویل: ولې د محمد نوم زما په لیک کې مخکې راغلی دی؟

۱۵۹- پوښتنه: رسول الله ﷺ د هغه په حق کې څه دعا وکړه؟

۱۵۹- ځواب: ویې فرماییل: ((خدای تعالی دې د هغه باچاهي درې وړې کړي او هغه دې د خپل زوی په ذریعه نابود شي.))

۱۶۰- پوښتنه: د هغه لیک متن څه و، چې رسول الله ﷺ د ایران باچا ته یې استولی و؟

۱۶۰- ځواب: «بسم الله الرحمن الرحيم، له محمد رسول الله څخه د فارس لوی قصر- ته، سلام په هغه چا چې د رښتینولۍ او هدایت پیرو دی او هغه څوک چې په خدای یې ایمان راوړی دی، د هغې په خدای او رسول شهادت ورکوم چې له هغه پرته بل خدای نشته، زه تاته دعوت درکوم په دې چې د خدای رسول یم، ترڅو ټولو هغه خلک چې ژوندي دي وېره او هیله

د حضرت محمد ﷺ د ژوند اړوند | ۴۰

ورکړم، اسلام ومنئ ترڅو په دواړو جهانونو کې روغ رمت و اوسئ، که سر غړونه وکړئ د مجوس گناه به پر تاسو وي.»

۱۶۱- پوښتنه: د حضرت محمد ﷺ څخه مخکې کوم رسول تېر شوی و؟

۱۶۱- ځواب: حضرت عیسی (علیه السلام). تکراري نه دی

۱۶۲- پوښتنه: هغه آیت چې خدای تعالی په هغه کې د رسول الله ﷺ اخلاق، نورو مسلمانانو ته د یوې نمونې په ډول معرفي کړي، ذکر کړئ؟

۱۶۲- ځواب: ((لقد کان لکم فی رسول الله اسوه حسنه لمن کان یرجوا الله والیوم الآخر)) / الاحزاب: ۲۱

۱۶۳- پوښتنه: لومړی آیت چې په رسول الله ﷺ نازل شوی دی، ذکر کړئ؟

۱۶۳- ځواب: ((اقرأ باسم ربک الذی خلق خلق الانسان من علق))

۱۶۴- پوښتنه: کله چې رسول الله ﷺ د طایف په سفر کې خواشینی شو، څنگه دعا یې وکړه؟

۱۶۴- ځواب: ای خدایه! ای تر ټولو مهربانه خدایه، زه له خلکو څخه تاته د خپلې کمزورۍ، د تدبیر کمښت او ذلت څخه شکایت کوم. ته مې رب یې، نو ته ما هغه چا ته چې زما پرځولو ته مبارزه کوي یا هغه دښمن ته سپارې چې زما کار ورسره تړلی دی. خو که دا ستاسو له غوسې نه وي نو بیا راته د اندېښنې وړ نه ده.

۱۶۵- پوښتنه: الله ﷻ د رسول الله ﷺ دعا څنگه قبوله کړه؟

۱۶۵ - ځواب: وروسته له دې دعا څخه، الله ﷻ د غرونو ملايکو ته امر وکړ، که رسول الله ﷺ اجازه ورکړي نو طايف به د دوو غرونو ترمنځ، له منځه يوسي.

۱۶۶ - پوښتنه: رسول الله ﷺ څه وفرمايل؟

۱۶۶ - ځواب: خير، زه هيله لرم چې د دوی په راتلونکي نسل کې به داسې کسان را پيدا شي چې ، واحد خدای تعالی ته به عبادت کوي.

۱۶۷ - پوښتنه: کله چې رسول الله ﷺ اراده وکړه چې مدينې ته هجرت وکړي نو مکې سره يې څه ډول مخه ښه وکړه؟

۱۶۷ - ځواب: اې کعبې! څه ښه ښاري يې او څومره زما خوښېږي، که زه مې خپل قوم له دې ځای څخه نه وای ايستلی؛ هېڅکله به مې بل ځای د اوسېدو لپاره نه و غوره کړی.

۱۶۸ - پوښتنه: رسول الله ﷺ به کومه ورځ د سفر لپاره غوره کوله؟

۱۶۸ - ځواب: معمولاً د پنجشنبې ورځ.

۱۶۹ - پوښتنه: د رسول الله ﷺ د آسماني کتاب نوم څه دی؟

۱۶۹ - ځواب: قرآن عظيم الشان.

۱۷۰ - پوښتنه: قرآن کریم په څومره موده کې په رسول الله ﷺ باندې نازل شوی دی؟

۱۷۰ - ځواب: ۲۳ کلونو کې.

۱۷۱ - پوښتنه: څه سبب شول چې خلکو به ورځ تر بلې د رسول الله ﷺ دين ته مينه پيدا کوله؟

۱۷۱- خواب: ښه اخلاق، ښه رفتار او په ټوله کې له خلکو سره ښه چلند،...

۱۷۲- پوښتنه: د مکې يهودانو ولې د رسول الله ﷺ په راتگ سره قيام وکړ؟

۱۷۲- خواب: يهودان د هغه پيغمبر د ظهور په تمه وو چې د هغوی په آسماني کتاب کې يې يادونه شوې وه او دا چې رسول الله ﷺ د هغوی له قوم څخه نه و، نو ځکه يې مخالفت وکړ.

۱۷۳- پوښتنه: د رسول الله ﷺ خبرو ته کوم لفظ کارول کېږي؟

۱۷۳- خواب: حديث شريف.

۱۷۴- پوښتنه: سنت کوم څه ته ويل کېږي؟

۱۷۴- خواب: د رسول الله ﷺ گفتار او کردار ته سنت ويل کېږي.

۱۷۵- پوښتنه: زمور دنده، نسبت رسول الله ﷺ ته څه ده؟

۱۷۵- خواب: دا چې د رسول الله ﷺ د سنتو په ترسره کولو کې پابند او مخکښ واوسو، په خاصه توگه د لمونځ ادا کول، ځکه چې رسول الله ﷺ به د لمونځ په ترسره کولو کې ډېر ټينگار کولو.

۱۷۶- پوښتنه: د رسول الله ﷺ له اخلاقو څخه يو څو ذکر کړئ؟

۱۷۶- خواب: له غريبانو سره يې مينه درلوده، له خلکو سره مهربانه و، هر کله چې به کومې غونډې ته ورتللو نو هغه ځای چې به خالي و هملته به کېناستلو او خپلو يارانو ته به يې اجازه نه ورکوله چې ورته پاڅي، د خپل نفس لپاره به يې غچ نه اخیستلو، هېڅکله به هم د شخصي- مسايلو لپاره نه غوسه کېدلو مگر هغه وخت چې د خدای ﷻ حکم به نقض شو.

۴۳ | ۲۵۰ پوښتنې او ځوابونه

۱۷۷- پوښتنه: رسول الله ﷺ د الوداع په خطبه کې څه وفرمايل؟

۱۷۷- ځواب: ويې فرمايل: ((ای خلکو! ستاسو وینه او مال پر یو بل حرام دي او ما ټول هغه دود او دستور (رسم و رواج) چې د جاهلیت د زمانې و، له منځه یووړ.))

۱۷۸- پوښتنه: رسول الله ﷺ به له کوم خطر څخه د خپل امت لپاره وېره درلوده؟

۱۷۸- ځواب: شتمنی او نړۍ سره زیاته مینه. ځکه چې رسول الله ﷺ په دې هکله فرمایلي: ((وېره لرم چې مشرک نه شی او د مخکنیو اقوامو په شان د نړۍ او شتمنی په موخه سره سیالي ونه کړی.))

۱۷۹- پوښتنه: د رسول الله ﷺ یو حدیث ذکر کړئ؟

۱۷۹- ځواب: رسول الله ﷺ فرمایلي دي: ((ای بلاله! اذان وکړه او مور ته د هغې په وسیله ارامتیا را په برخه کړه)) / ابو داود.

۱۸۰- پوښتنه: د هغه کتابونو نومونه ذکر کړئ چې د رسول الله ﷺ احادیث او ویناوې پکې راټولې شوې وي؟

۱۸۰- ځواب: صحیح البخاري شریف، صحیح المسلم شریف، سنن ترمذی، سنن نسایی، ابو داود، ابن ماجه.

۱۸۱- پوښتنه: له هغه وېرې څخه چې رسول الله ﷺ له الله جل جلاله څخه درلوده، یو واقعه ذکر کړئ؟

۱۸۱- ځواب: عبدالله بن سخیر فرمایلي دي: ((یوه ورځ د رسول الله ﷺ خدمت ته ورغلم، رسول الله ﷺ په لمانځه و، کله چې یې لمونځ خلاص

کړ، نو د دعا په وخت کې یې داسې ژړل چې تا به ویل چې اوبه د جوش کېدلو په حالت کې دي.)

۱۸۲- پوښتنه: د نړۍ په هکله د رسول الله ﷺ نظر څه و؟

۱۸۲- ځواب: رسول الله ﷺ فرمایلي دي: ((زه له دنیا سره څه کار لرم؟! زما مثال په دې نړۍ کې داسې دی لکه یو مسافر چې د یوې ونې لاندې د لږ وخت لپاره ویده شي او بېرته راوینښ شي او خپل سفر ته دوام ورکړي.))^۲

۱۸۳- پوښتنه: د رسول الله ﷺ د ساده ژوند څخه یو څو نمونې ذکر کړئ؟

۱۸۳- ځواب: یوه ورځ حضرت عمر بن خطاب (رض)، رسول الله ﷺ ولید چې په یوه پوزي باندې ویده دی، حضرت عمر (رض) ته ژړا ورغله، رسول الله ﷺ ورڅخه پوښتنه وکړه چې ولې ژاړې؟ حضرت عمر (رض) وویل: کسري او قیصر په آرامه او راحتۍ کې ژوند کوي او تاسو په داسې سختۍ کې ژوند تېروئ. رسول الله ﷺ ورته وفرمایلي: «ایا ته په شک کې یې، د هغوی سهم په دې نړۍ کې ورکړل شوی او په هغه نړۍ کې به هېڅ سهم ونه لري.»

۱۸۴- پوښتنه: د رسول الله ﷺ له سخاوت څخه یادونه وکړئ؟

۱۸۴- ځواب: جابر بن عبدالله فرمایلي: ((د رسول الله ﷺ څخه چې هر څه وغښتل شي، «نه» نه وایي.)) بخاري شریف

۱۸۵- پوښتنه: د یو څو لارو نمونه ذکر کړئ چې د رسول الله ﷺ احسانات پوره کړو؟

۴۵ | ۲۵۰ پوښتنې او ځوابونه

۱۸۵ - ځواب: د هغوی په سنتو عمل کول، د هغوی مبارک روح ته درود شریف ویل.

۱۸۶ - پوښتنه: د رسول الله ﷺ کڼه څوک و؟

۱۸۶ - ځواب: ابوالقاسم.

۱۸۷ - پوښتنه: د رسول الله ﷺ د څو تنو کاتبانو (کتاب لیکوونکو) نومونه واخلي؟

۱۸۷ - ځواب: خلفای راشدین، خالد بن سعید، حضرت ارقم، زبیر بن عوام، معاویه، ابی بن کعب، زید بن ثابت.

۱۸۸ - پوښتنه: هغه ښځې چې د امهات المومنین په کور کې به یې خدمت کولو، نومونه یې ذکر کړئ؟

۱۸۸ - ځواب: ریحانه بن شمعون، میمونه بنت سعد، ام ضمیر، ام عیاش، خوله، خلیسه، خضره.

۱۸۹ - پوښتنه: رسول الله ﷺ کوم کسان په خپل ژوند کې د راز ویلو لپاره ټاکلي وو؟

۱۸۹ - ځواب: لور یې فاطمه، حضرت حذیفه، انس بن مالک.

۱۹۰ - پوښتنه: حضرت انس (رض) د رسول الله ﷺ د اخلاقو په هکله څه فرمایلي دي؟

۱۹۰ - ځواب: هغه فرمایلي: «هېڅکله مې له رسول الله ﷺ څخه بد-رد او غلطه خبره نده اورېدلې، د ۱۰ کالو خدمت په اوږدو کې یې ماته حتا د «اوف» کلمه هم نده ویلې.»

١٩١- پوښتنه: د رسول الله ﷺ يو حديث ذکر کړئ؟

١٩١- ځواب: «د کارگر مزد (حق الزحمه) تر هغه مخکې ورکړئ چې د هغه خولې وچې شوې نه وي» / ابن ماجه.

١٩٢- پوښتنه: رسول الله ﷺ څه شی د خپلو سترگو د یخولو وسیله گڼله؟

١٩٢- ځواب: لمونځ.

١٩٣- پوښتنه: د رسول الله ﷺ ترونه کوم کسان و؟

١٩٣- ځواب: زبیر، عباس، ابوطالب، حمزه، حارث، ابولهیب قثم، جحل، مقوم، ضرار، عبدالکعبه.

١٩٤- پوښتنه: د رسول الله ﷺ ترورگاني څوک وې؟

١٩٤- ځواب: ام حکیم، عاتکه، اروی، بره، صفیه، امیمه.

١٩٥- پوښتنه: د رسول الله ﷺ د دایي (د شیدو مېندو) نومونه وواياست؟

١٩٥- ځواب:

١٩٦- پوښتنه: د رسول الله ﷺ د رضایي وروڼو او خویندو نومونه

وواياست؟

١٩٦- ځواب: عبدالله بن حارث، انيسه بن حارث، شيما بنت حارث.

١٩٧- پوښتنه: د رسول الله ﷺ ترور (د مور خور) نوم وواياست؟

١٩٧- ځواب: عقيله بنت عميم.

١٩٨- پوښتنه: رسول الله ﷺ څو ښځې درلودې؟

۱۹۸- ځواب: يوولس ښځې.

۱۹۹- پوښتنه: د رسول الله ﷺ د ښځو نومونه ذکر کړئ؟

۱۹۹- ځواب: خديجه، سوده، عايشه، حفصه، زينب، ام سلمه، زينب بنت جحش، جويريه، ام حبيبه، صفيه، ميمونه.

۲۰۰- پوښتنه: هغه وخت چې رسول الله ﷺ له خديجې (رض) سره واده کولو د دوی عمر څومره و؟

۲۰۰- ځواب: رسول الله ﷺ ۲۵ کلن او بي بي خديجه ۴۰ کلنه وه.

۲۰۱- پوښتنه: د بي بي خديجې (رض) مهر څومره و؟

۲۰۱- ځواب: ۲۰ اوبنان.

۲۰۲- پوښتنه: رسول الله ﷺ په کومه نېټه له بي بي خديجې (رض) سره واده وکړ؟

۲۰۲- ځواب: له هجرت څخه مخکې.

۲۰۳- پوښتنه: د هغه اولادونو نومونه يې ذکر کړئ چې بي بي خديجې (رض) يې سکني مور وه؟

۲۰۳- ځواب: زينب، قاسم، رقيه، ام کلثوم، فاطمه، عبدالله.

۲۰۴- پوښتنه: د رسول الله ﷺ د اولادونو نومونه ذکر کړئ؟

۲۰۴- ځواب: زامن: قاسم، عبدالله او ابراهيم / لونيې: زينب، رقيه، ام کلثوم او فاطمه.

۲۰۵- پوښتنه: په کوم کال کې بي بي لور «رقيه» وفات شوه؟

٢٠٥- ځواب: د هجرت په دويم كال كې.

٢٠٦- پوښتنه: بي بي فاطمه په كوم كال كې وفات شوه؟

٢٠٦- ځواب: د هجرت په ١١ كال، شپږ مياشتې وروسته د خپل پلار له وفات څخه.

٢٠٧- پوښتنه: د رسول الله ﷺ زوی «ابراهيم» په کومه نېټه وفات شو؟

٢٠٧- ځواب: د هجرت په ٨ كال كې وزېږېد او د هجرت په ١٠ كال كې وفات شو.

٢٠٨- پوښتنه: د رسول الله ﷺ نسل له كوم يو اولاد څخه ډېر شو؟

٢٠٨- ځواب: فاطمه زهرا.

٢٠٩- پوښتنه: د رسول الله ﷺ هغه لمسيان چې ډېره مينه يې ورسره درلوده، نومونه يې ذکر کړئ؟

٢٠٩- ځواب: حسن، حسين، ام كلثوم او زينب چې د علي او فاطمې اولادونه وو.

٢١٠- پوښتنه: رسول الله ﷺ په كوم كال كې له (سوده) سره واده وكړو؟

٢١٠- ځواب: د هجرت په لسم كال.

٢١١- پوښتنه: په دغه وخت كې رسول الله ﷺ او سوده څومره عمر درلود؟

٢١١- ځواب: رسول الله ﷺ او سوده، دواړه ٥٠ كلن وو.

٢١٢- پوښتنه: سوده، څو كاله له رسول الله ﷺ سره گډ ژوند وكړ؟

٢١٢- ځواب: ١٤ كاله.

۲۱۳- پوښتنه: رسول الله ﷺ په کوم کال کې له بي بي عايشه (رض) سره واده وکړ؟

۲۱۳- ځواب: د هجرت په لومړي کال، د شوال په مياشت کې.

۲۱۴- پوښتنه: رسول الله ﷺ په کوم کال کې له (حفصه) سره واده وکړ؟

۲۱۴- ځواب: د هجرت په درېيم کال، د شعبان مياشت.

۲۱۵- پوښتنه: هغه وخت چې رسول الله ﷺ له حفصې سره واده کولو، عمر يې څومره و؟

۲۱۵- ځواب: ۵۵ کاله.

۲۱۶- پوښتنه: رسول الله ﷺ د خپلو ښځو ترمنځ له چا سره ډېره مينه درلوده؟

۲۱۶- ځواب: له بي بي عايشې (رض) سره.

۲۱۷- پوښتنه: ام المساکين، د رسول الله ﷺ د کومې ښځې لقب دی؟

۲۱۷- ځواب: د بي بي زينب.

۲۱۸- پوښتنه: رسول الله ﷺ په کومه نېټه له (بي بي زينب) سره واده وکړ؟

۲۱۸- ځواب: د هجرت په درېيم کال، د رمضان په مياشت کې.

۲۱۹- پوښتنه: رسول الله ﷺ په کومه نېټه له (ام سلمه) سره واده وکړ؟

۲۱۹- ځواب: د هجرت په څلورم کال.

۲۲۰- پوښتنه: د رسول الله ﷺ څو ښځې د هغه په ژوندون و فات شوې؟

۲۲۰- ځواب: حضرت خديجه او زينب بنت جحش .

۲۲۱- پوښتنه: رسول الله ﷺ په کومه نېټه له زينب بنت جحش سره واده وکړ؟

۲۲۱- ځواب: د هجرت په پنځم کال .

۲۲۲- پوښتنه: د زينب مهر څو درهمه و؟

۲۲۲- ځواب: ۴۰۰ درهمه .

۲۲۳- پوښتنه: رسول الله ﷺ په کومه نېټه له (جوړيه) سره واده وکړ؟

۲۲۳- ځواب: د هجرت په پنځم کال (جوړيه د حارث يهودي لور وه، حارث يهودي د بني مصطلق قوم مشر و)

۲۲۴- پوښتنه: رسول الله ﷺ په کوم کال کې له (حضرت صفيې) سره واده وکړ او مهر يې څومره و؟

۲۲۴- ځواب: د هجرت په اووم کال کې وروسته له خيبر غزوي څخه يې ورسره واده وکړ او مهر يې آزادي وه ځکه چې په خيبر غزوه کې اسيره (بندي) وه .

۲۲۵- پوښتنه: رسول الله ﷺ په کوم کال کې له (ام حبيبه) سره واده وکړ او مهر يې چا ورکړه؟

۲۲۵- ځواب: د هجرت په اووم کال کې او مهر نجاشي ورکړ .

۲۲۶- پوښتنه: رسول الله ﷺ په کوم کال کې له (حضرت ميمونې) سره واده وکړ؟

- ۲۲۶- ځواب: د هجرت په اووم کال کې.
- ۲۲۷- پوښتنه: الله جلّ و اعلیٰ، د رسول الله ﷺ ښځو ته کوم لقب ورکړی دی؟
- ۲۲۷- ځواب: امهات المومنین.
- ۲۲۸- پوښتنه: د رسول الله ﷺ کومې ښځې د هغه په ژوند کې وفات شوې؟
- ۲۲۸- ځواب: حضرت خدیجه او زینب بنت خزیمه.
- ۲۲۹- پوښتنه: د رسول الله ﷺ زومان (د لوڼو خاوندان) څوک وو؟
- ۲۲۹- ځواب: ابوالعاص د زینب خاوند، حضرت عثمان د ام کلثوم خاوند، حضرت علي د فاطمې خاوند.
- ۲۳۰- پوښتنه: رسول الله ﷺ په کومه نېټه وفات شو؟
- ۲۳۰- ځواب: د ربیع الاول په ۱۲، د هجرت ۱۱ کال.
- ۲۳۱- پوښتنه: د رسول الله ﷺ وروستی خبرې او غوښتنې څه وې؟
- ۲۳۱- ځواب: د خپل امت لپاره دوه شیان په ځای پرېږدم، تر هغه چې پرې عمل وکړي نو هېڅکله به هم گمراه نه شي: قرآن عظیم الشان او سنت.
- ۲۳۲- پوښتنه: رسول الله ﷺ د خپل ژوند په وروستیو شپو کې د کوم لښکر د لېږد ټینګار کولو؟
- ۲۳۲- ځواب: د اسامه بن زید لښکر، چې فلسطین ته لېږدول کېده. (دغه لښکر د رسول الله ﷺ په ژوند کې ونه استول شو، بلکې د حضرت ابوبکر صدیق (رض) په خلافت کې واستول شو)

- ۲۳۳- پوښتنه: چا د اسامه بن زید لښکر د ستونزو سره-سره بیا هم واستولو؟
۲۳۳- ځواب: حضرت ابوبکر صدیق (رض).
- ۲۳۴- پوښتنه: رسول الله ﷺ د ژوند په وروستیو شپو کې د چا د حقوقو د ورکړې، ټینګار کولو؟
۲۳۴- ځواب: د ښځو حقوق او د غلامانو د حقوقو رعایتول.
- ۲۳۵- پوښتنه: رسول الله ﷺ په څه ډول دانړۍ پرېښوده؟
۲۳۵- ځواب: په داسې حال کې چې درهم او د دنیا کوم بل څه یې په لاس کې نه وو.
- ۲۳۶- پوښتنه: کله چې د رسول الله ﷺ د وفات وخت رانږدې شو، څه یې وکړل؟
۲۳۶- ځواب: د احد غزوې شهیدانو لېدلو ته ورغی، د هغوی لپاره یې لمونځ وکړ او هغوی سره یې خدای پاماني وکړه.
- ۲۳۷- پوښتنه: آیا عزرائیل (علیه السلام) د رسول الله ﷺ د روح قبض کولو لپاره، د هغې څخه اجازه وغوښتله؟
۲۳۷- ځواب: هو، او رسول الله ﷺ د خدای تعالی لېدنه غوره کړه.
- ۲۳۸- پوښتنه: رسول الله ﷺ په کوم ځای کې دفن شوی؟
۲۳۸- ځواب: د عایشه (رض) په کور کې، مدینه منوره.
- ۲۳۹- پوښتنه: رسول الله ﷺ څو کاله ژوند وکړ؟
۲۳۹- ځواب: ۶۳ کاله.

۲۴۰- پوښتنه: کومو کسانو، رسول الله ﷺ ته غسل ورکړ؟

۲۴۰- ځواب: حضرت علي، عباس بن عبدالمطلب او اسامه بن زيد.

۲۴۱- پوښتنه: رسول الله ﷺ په څو ټوټو کفن کې تکفين شو؟

۲۴۱- ځواب: درې ټوټې.

۲۴۲- پوښتنه: د رسول الله ﷺ د جنازې لمونځ څنگه ترسره شو؟

۲۴۲- ځواب: د هغې جسد يې اېښودلی و او خلک به ډله ډله راتلل او په هغه به يې درود شريف ويلو.

۲۴۳- پوښتنه: ابوسعید خدری، د رسول الله ﷺ د وفات په هکله څه فرمایلي دي؟

۲۴۳- ځواب: «هغه ورځ چې رسول الله ﷺ مدینې منورې ته رادننه شو، نو هر څه روښانه شول او هغه ورځ چې رسول الله ﷺ وفات شو، نو هر څه تیاره شول.»

۲۴۴- پوښتنه: د رسول الله ﷺ د وفات کېدلو خبر په صحابه و څه اغېز درلود؟

۲۴۴- ځواب: هغوی چې رسول الله ﷺ سره يې ډېره مينه درلوده، د رسول الله ﷺ په مړينه يې ځينو باور ونه کړ او ټول ور باندې ډېر خواشيني شول.

۲۴۵- پوښتنه: حضرت ابوبکر صدیق (رض) د رسول الله ﷺ له وفات څخه وروسته کوم آيت تلاوت کړ؟

۲۴۵- ځواب: ((و ما محمد الا رسول قد خلت من قبله الرسل افان مات او قتل انقلبتم على اعقابکم))

۲۴۶- پوښتنه: انصار تعريف كړئ؟

۲۴۶- ځواب: انصار د مدينې منورې اوسېدونكي وو، چې له رسول الله ﷺ او مهاجرينو سره يې مرستې كړې وې او رسول الله ﷺ به د انصارو مقام ته احترام درلود.

۲۴۷- پوښتنه: خلفای راشيدن څوك دي؟

۲۴۷- ځواب: حضرت ابوبكر الصديق، حضرت عمر فاروق، حضرت عثمان بن عفان او حضرت علي (رض).

۲۴۸- پوښتنه: د عشري مېشري نومونه ذكر كړئ؟

۲۴۸- ځواب: حضرت ابوبكر الصديق، حضرت عمر فاروق، حضرت عثمان، حضرت علي، طلحه ابن زبير، زبير ابن عوام، عبدالرحمن ابن عوف، سعد بن ابی وقاص، سعيد ابن زيد، او عبيد بن جراح (رض)

۲۴۹- پوښتنه: د اصحاب صفة په هكله معلومات وړاندې كړئ؟

۲۴۹- ځواب: دوی عبارت له هغه مهاجرينو څخه وو چې له مكې مكرمې څخه يې مستقيماً هجرت كړې و او وروسته د حبشې له هجرت څخه مدينې منورې ته راغلي وو، دوی د خپل ژوند ټول وسايل پرېښودلي وو او د مدينې منورې جومات ته به مخامخ په يوه كتار كې كېناستل او د رسول الله ﷺ خبرې به يې اورېدلي او عبادت به يې كولو.

۲۵۰- پوښتنه: د بيعت الرضوان اصحابو په هكله معلومات وړاندې كړئ؟

۵۵ | ۲۵۰ پوښتنې او ځوابونه

۲۵۰- ځواب: دوی هغه ۱۳۰۰ تنه صحابه وو چې د حدیبیې په سوله کې یې له رسول الله ﷺ سره د «سمره» ونې لاندې بیعت کړی و.

د لومړۍ برخې پای

دویمه برخه

د حضرت محمد ﷺ

د ژوند مهمې پېښې

۴۰ کاله مخکې له بعثت څخه، عام الفيل ۵۷۰ ز کال:

۱- د رسول الله ﷺ د پلار (عبدالله بن عبدالمطلب) وفات کېدل په ۲۵ کلنۍ کې.

۲- د ابرهه حمله او تیری په کعبې شریفې باندې، ترڅو هغه وړانه کړي.

۳- د ربیع الاول په ۱۲ د دوشنبه ورځ، د رسول الله ﷺ زېږنده (ولادت).

۳۶ کاله مخکې له بعثت څخه، ۵۷۴ ز کال:

د حضرت محمد ﷺ د ژوند اړوند | ۵۸

۱- هغه وخت چې رسول الله ﷺ څلور کلن وو، د بني سعید په سیمه کې د رسول الله ﷺ د سینې یله کېدل یا شق الصدر واقعہ رامنځته شوه.

۳۴ کاله مخکې له بعثت څخه، ۵۷۶ ز کال:

- ۱- په شپږ کلنۍ کې له خپلې مور سره یې مدینې منورې ته سفر وکړ.
- ۲- مور یې د ابوا (د مکې او مدینې ترمنځ) په سیمه کې وفات شوه او رسول الله ﷺ ۶ کلن وو.
- ۳- وروسته له مور د وفات څخه یې پالل د نیکه (عبدالمطلب) په غاړه شول.

۳۲ کاله مخکې له بعثت څخه، ۵۷۸ ز کال:

- ۱- نیکه یې (عبدالمطلب) وفات شو.
- ۲- وروسته د نیکه له وفات څخه یې پالل د تره (ابوطالب) په غاړه شول او رسول الله ﷺ ۸ کلن وو.

۲۸ کاله مخکې له بعثت څخه، ۵۸۲ ز کال:

- ۱- د ۱۲ کلنۍ په عمر کې یې له خپل تره سره شام ته سفر وکړ.

۵۹ | ۲۵۰ پونستني او خوابونه

۲- بحيرا، چې يو مشهور راهب (عبادت کوونکی) و د رسول الله ﷺ لاس يې ونيولو او ويې ويل: «دا د خدای تعالی رسول دی او ډېر ژر به په پيغمبري وټاکل شي.»

۲۰ کاله مخکې له بعثت څخه، ۵۹۵ ز کال:

۱- رسول الله ﷺ د ۲۰ کلنۍ په عمر کې له خپل تره سره د الفجار په جنگ کې گډون وکړ.

۲- رسول الله ﷺ له خپلو ترنو سره د حلف الفضول په تړون کې وروسته له څلورو مياشتو څخه چې د فجار جگړه پای ته رسېدلې وه، گډون وکړ. (هغه تړون چې قریشو تهعهد وکړ چې مظلومانو سره به مرسته کوي)

۱۵ کاله مخکې له بعثت څخه، ۶۰۰ ز کال:

۱- د بي بي خديجه (رض) له اموالو سره د سوداگرۍ (تجارت) لپاره شام ته يې سفر وکړ.

۲- د خديجه الکبري سره يې واده وکړ، چې دغه وخت رسول الله ﷺ ۲۵ کلن او خديجه (رض) ۴۰ کلنه وه.

۵ کاله مخکې له بعثت څخه، ۶۰۵ ز کال:

د حضرت محمد ﷺ د ژوند اړوند | ۶۰

۱- د کعبې شریفې بیا جوړونه، رسول الله ﷺ په دغه کال کې د حجر الاسود تېري په کېښودنه د یو لوی ناورین او وینې تویونې څخه مخنیوی وکړ.

۲ کاله مخکې له بعثت څخه، ۶۰۲ ز کال:

- ۱- د پیغمبرۍ چمتووالي، د حرا په غار (سوري) کې عبادت کول.
- ۲- د رینستو خوبونو لېدل، د تېرو سلام ویل او د هغوی سوگند ددې په پیغمبرۍ باندې.

(د مکې دوران له ۱-۱۳ کال د بعثت)

د بعثت لومړی، دویم او درېیم کال:

- ۱- د وحیې نازل کېدل د حرا په غار (سوري) کې، په دغه وخت کې رسول الله ﷺ ۴۰ کلن وو، له بي بي خدیجه (رض) سره د ورقه بن نوفل کور ته ولاړ، هغه ورته وویل چې ته به پیغمبرۍ مبعوث شوی یې.

۲- ابوبکر صدیق، خدیجه، علي او زید بن حارث د نبوت په لومړیو ورځو کې دعوت قبول کړ.

۳- پټ دعوت پیل شوو، عثمان بن عفان، زبیر بن عوام، عبدالرحمن بن عوف او طلحه بن عبیدالله د ابوبکر صدیق (رض) په ذریعه مسلمانان شول.

د بعثت څلورم کال:

۱- وروسته له هغه چې، (فاصدع بما تؤمر) آیت نازل شوو رسول الله ﷺ خپل دعوت رابنکاره کړو.

د بعثت پنځم کال:

۱- د مسلمانانو لومړی هجرت حبشې ته، چې ۱۱ سپري او ۴ ښځې وي. د دوی ترمنځ عثمان بن عفان او رقیه د رسول الله ﷺ لور هم گډون درلود.

۲- د حبشې په لوري دویم هجرت، چې ۸۲ سپري او ۱۸ ښځې وي.

د بعثت شپږم کال:

۱- حمزه بن عبدالمطلب او عمر بن الخطاب (رض) مسلمانان شول.

۲- عمرو بن عاص، د قریشو استازی نجاشي ته ورغلو ترڅو مسلمانان هغې ته وسپاري.

د بعثت اووم کال:

۱- د اقتصادي کلا بندۍ تړون رامنځته شو.

د بعثت اتم او نهم کال:

۱- د اقتصادي کلا بندۍ درې کاله دوام وکړ، او د بعثت په لسم کال کې لمنځه ولاړه.

د بعثت لسم کال (عام الحزن)

۱- د اقتصادي کلا بندۍ له منځه تلل.

۲- د ابوطالب او بي بي خديجه (رض) وفات کېدل.

۳- د رسول الله ﷺ واده کول له سوده بنت زمعه سره.

۴- رسول الله ﷺ د دعوت لپاره طائف ته ولاړ.

۵- د معراج پېښه او د لمونځ فرض کېدل په دغه سفر کې.

د بعثت يوولسم کال:

۱- رسول الله ﷺ د حج د ترسره کولو په وخت کې د خزرج له قوم څخه ۶ تنه اسلام ته دعوت کوي او هغوی ۶ تنه هم اسلام قبلوي.

د بعثت دولسم کال:

۱- د لومړۍ عقبې تړون او د خزرج له قوم څخه د ۱۲ تنو مسلمان کېدل.

۶۳ | ۲۵۰ پوښتنې او ځوابونه

۲- رسول الله ﷺ، مصعب بن عمير د دعوت لپاره مدينې ته استوي.

د بعثت ۱۳ کال:

- ۱- سعد بن معاذ او اسيد بن حضير د مصعب بن عمير په ذريعه اسلام قبلوي.
- ۲- د عقبې دويم تړون، د اوس او خزرج له قوم څخه ۷۲ تنه (بنځې او سړي) اسلام قبلوي.
- ۳- د مسلمانان د هجرت پيل له مکه څخه مدينې ته.
- ۴- قریش په «دار الندوه» سيمه کې د رسول الله ﷺ د وژل کېدو پريکړه کوي.

(د مدينې دوران له ۱-۱۱ کال د هجرت)

د هجرت لومړی کال:

- ۱- د رسول الله ﷺ او ابوبکر صدیق (رض) هجرت له مکه څخه مدينې ته، د سفر ۲۷ ورځ او د هغوی پټ کېدل د ثور په غار (سوري) کې.

د حضرت محمد ﷺ د ژوند اړوند | ٦٤

٢- د دوشنبه ورځ د ربیع الاول ١٢، رسول الله ﷺ او ابوبکر صدیق (رض) قبا ته رسېږي او هلته څلور ورځې پاتې کېږي او د قبا جومات، په اسلام کې د لومړي جومات کار پیل کېږي.

٣- د مسجد النبي د جوړولو کار پیل کېږي او د انصارو او مهاجرینو ترمنځ د وروولې تړون رامنځته کېږي.

٤- د مدینې اوسیدونکي د رسول الله ﷺ له راتګ څخه خوشحاله کېږي او هغه ته ښه راغلاست وايي.

٥- د اسلامي حکومت جوړونه پیل کېږي.

٦- رسول الله ﷺ له بي بي عایشه (رض) سره واده کوي.

٧- د قریشو سره د جګړې اجازه ورکول کېږي (سوره حج، ٣٩ آیت)

د هجرت دویم کال:

١- پر مسلمانانو باندي جهاد فرض کېږي، د رجب په ١٥ مه د مسلمانانو قبله له مسجد الاقصی څخه مسجد الحرام ته بدلېږي.

٢- د روژې، زکات او اختر لمونځ فرض کېدل.

۶۵ | ۲۵۰ پوښتنې او ځوابونه

۳- د بدر غزا رامنځته کېدل، د روژې ۱۷ مه د جمعه ورځ، د مسلمانانو بريالي کېدل، د مسلمانانو شمېر ۳۱۳ تنه او د مشرکينو شمېر ۱۰۰۰ تنه وو، په مشرکينو کې ۷۰ تنه ووژل شول د ابوجهل او امیه بن حلف په گډون، د مسلمانانو څخه ۴ تنه صحابه شهيدان شول.

۴- د عبدالله بن زبير بن عوام زېږنده، چې په مدينه کې لومړی مهاجر ماشوم وو.

۵- د بني قينقاع جگړې رامنځته کېدل.

۶- د حضرت علی (رض) واده له بي بي فاطمه سره.

۷- د رسول الله ﷺ لور او د حضرت عثمان (رض) د ښځې «رقیه» وفات کېدل.

د هجرت درېيم کال:

۱- د رسول الله ﷺ واده له حفصه سره، حفصه د عمر (رض) لور وه او عمر يې ۱۹ کاله وو.

د حضرت محمد ﷺ د ژوند اړوند | ٦٦١

٢- د احد جگړه او د عبدالله بن ابي سلول او د هغه پيروانو راستنېدل له نميې لارې څخه، د ٧٠ تنو صحابه شهيد کېدل په شمول دې: حمزه، عمرو بن جموح، انس بن نصر او وسعد بن ربیع (رض).

٣- د امام حسين (رض) ولادت.

٤- د حمراً الاسد غزوه.

٥- د حضرت عثمان بن عفان (رض) واده له ام کلثوم سره چې د رسول الله ﷺ لور وه.

٦- د «رجیع» پېښې رامنځته کېدل چې ١٠ تنه صحابه پکې شهيدان شول.

د هجرت څلورم کال:

١- «سريه برّ معونه» چې ٧٠ تنه صحابه پکې شهيدان شول.

٢- د بني نضير غزوې رامنځته کېدل.

٣- د رسول الله ﷺ واده له زينب بنت خزيمة سره، چې زينب وروسته له درې مياشتو څخه وفات شوه.

٤- رسول الله ﷺ له ام سلمه سره په ٢٩ کلنۍ کې واده کوي.

٥- د شرابو حرام کېدل.

٦- د رسول الله ﷺ واده له زينب بنت جحش سره چې ٣٦ کلنه وه.

٧- د حجاب فرض کېدل.

د هجرت پنځم کال:

- ۱- د خندق غزوې رامنځته کېدل او د هغوی ماته.
- ۲- د بني قریظه غزوه چې کلا بندۍ یې ۲۵ ورځې دوام وکړ.
- ۳- د سعد بن معاذ وفات کېدل له دې امله چې په خندق غزوه کې سخت تپې شوی وو.
- ۴- د افک پیښه چې وروسته له بني مصطلق له غزوې څخه راپېښه شوه، د نور سورت آیتونه نازل شول ترڅو د عایشه (رض) پاکې ثابت شي.
(د شعبان میاشت)
- ۵- د رسول الله ﷺ واده له جویره بنت حارث سره، چې جویره ۲۰ کلنه وو.
- ۶- د مسلمانانو او مشرکینو د واده بند کېدل او د تیمم تشریح کېدل.

د هجرت شپږم کال:

- ۱- د حج فرض کېدل.

۲- صلح حدیبیه، بیعت الرضوان او د سوره فتح نازل کېدل.

۳- رسول الله ﷺ وروسته له صلح حدیبیې څخه ټولو پاچاهانو ته لیک استوي او هغوی اسلام ته دعوت کوي.

۴- عمره القضاء.

د هجرت اووم کال:

۱- د خیبر د فتح غزوه، رسول الله ﷺ له خپلو ۱۴۰۰ تنو صحابه سره چې ۲۰۰ اسپونه یې هم درلودل، د جنگ میدان ته را دننه شو. په دې غزوه کې ۹۳ یهودان ووژل شول او ۱۶ مسلمانان شهیدان شول.

۲- د جعفر بن ابی طالب راستنېدل سره له خپل یارانو سره له حبشې څخه او د ابو هریره (رض) مسلمان کېدل.

۳- د رسول الله ﷺ واده کول له رمله بنت ابی سفیان، وصیفه بنت حیي او میمونه بنت حارث سره.

۴- د الاغ (خر) غوښې حرام کېدل.

د هجرت اتم کال:

۱- د خالد بن ولید مسلمان کېدل.

۶۹ | ۲۵۰ پوښتنې او ځوابونه

۲- د مؤته غزوه، چې د مسلمانان او روميانو تر منځ رامنځ ته شوه، مسلمانان ۳۰۰۰ تنه او روميان ۱۰۰۰ تنه وو. زيد بن حارث، جعفر بن ابی طالب او عبدالله بن رواحه شهيدان کيږي او د لومړۍ غزوه وه چې د جزيره العرب څخه بهر وه.

۳- د مکې د فتح غزوه چې د ۱۰۰۰۰ تنو مسلمانانو سرتيرو په ذريعه د روژې په ۱۷ مه.

۴- د ابوسفیان مسلمان کېدل.

۵- د حنين غزوه.

۶- د رسول الله ﷺ د لور «زينب» وفات کېدل، د ابراهيم پيدايښت، د رسول الله ﷺ اولاد له ماريه قبطيه څخه.

د هجرت نهم کال:

۱- د تبوک غزوې رامنځته کېدل، چې ۳۰۰۰۰ مسلمانانو پکې گډون کړی وو، د کعب بن مالک، مراره بن ربيع او هلال بن اميه مشهوره کيسه په دې غزوه کې رامنځته کيږي.

۲- د توبه سورت نازل کېدل.

۳- رسول الله ﷺ، ابوبکر صديق (رض) د دې کال د حج امير ټاکي.

د هجرت لسم کال:

د حضرت محمد ﷺ د ژوند اړوند | ۷۰

- ۱- د مسليمه بن كذاب را څرگنديدل، چې د نبوت مدعی وو او شراب او زنا ته يې حلال ويل. د عنسی را څرگنديدل چې د نبوت مدعی وو.
- ۲- حجه الوداع، رسول الله ﷺ د ۱۲۰۰۰۰ مسلمانانو تر منځ خطبه وويله.
- ۳- رسول الله ﷺ د اسامه لښکر د روميانو په لورې آماده او تجهيز کوي.
- ۴- د ام کلثوم او ابراهيم وفات کېدل، چې ابراهيم ۱۸ مياشتې وو.
- ۵- عبدالله بن ابي سلول، د منافقانو مشر په مدينه کې مړ کېږي.

د هجرت يوولسم کال:

- ۱- د عنسی مړينه په يمن کې، چې د پيغمبري دعوا يې کړي وه او د سجاح په نامه کس را څرگنديدل چې د نبوت مدعی وو.
- ۲- د دوشنبه په ورځ، د ربيع الاول ۱۲ وروسته له ۱۴ ورځو مريضی څخه د ۶۳ کالو په عمر، رسول الله ﷺ د بي بي عايشې (رض) په کور کې وفات شوو.
- ۳- د مسلمانانو بيعت له ابوبکر صديق (رض) سره د خلافت لپاره.

پای

د ژباړن چاپ شوي آثار:

۱. مدیریت او رهبري (مقایسوي څېړنه)
۲. د حضرت محمد ﷺ د ژوند اړوند ۲۵۰ پوښتنې او ځوابونه
۳. غوره کیسې او ویناوې
۴. د افغانستان د اساسي قانون اړوند پوښتنې او ځوابونه
(حقوقی، سیاسي او اداري ستاژ ازموینو لپاره)
۵. د بریا رازونه
۶. روهي آرامتیا او بریالیتوب

د ژباړن راتلونکي آثار:

۱. د نړيوال تجارت سازمان
۲. د پوهانو لنډې کيسې
۳. د ژوند لارښوونې
۴. برياليتوب او مثبت اند
۵. ليکوالي او ژباړه (د مقالو ټولگه)

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**